

Samferdselsdepartementet  
postmottak@sd.dep.no

B23-CL Høring  
Saksbehandler: Cato Lie  
Deres ref: 23/1268

Oslo, 4. september 2023

## Høring – NOU 2023: 22 – På vei mot en bedre regulert drosjenæring Delutredning 1 fra Drosjeutvalget

Vi viser til deres brev datert 30. juni 2023.

FFO ønsker med dette å gi høringssvar på Delutredning 1 fra Drosjeutvalget med hovedvekt på behovene til personer med funksjonsnedsettelse og kroniske sykdommer i drosjesektoren. Det er av største betydning at drosjesektoren tilrettelegger for full deltakelse og inkludering av denne gruppen.

Her følger FFOs synspunkter.

### 1. Innledning

Funksjonshemmedes Fellesorganisasjon (FFO) er en paraplyorganisasjon for 87 organisasjoner av funksjonshemmede og kronisk syke og representerer over 360 000 medlemmer. FFO jobber for et samfunn der mennesker som lever med funksjonshemming og kronisk sykdom har like muligheter til å delta på alle samfunnsområder.

FFO jobber på mange interessepolitiske områder for disse gruppene, og universell utforming er ett av disse. Mange er avhengig av gode transportløsninger, herunder en godt fungerende drosjetjeneste, for å kunne leve gode og selvstendige liv.

Et tilfredsstillende drosjetilbud handler både om at drosjer skal være tilgjengelige når det er etterspørsel etter drosjetjenester, og at tjenesten skal ha en viss kvalitet. Et særlig hensyn er at tjenesten skal være tilgjengelig for kunder med særlig behov for drosjetransport. Dette gjelder blant annet personer med funksjonsnedsettelse, herunder de som har behov for rullestoltilpasset drosje, og andre som ikke kan benytte egen bil eller kollektivtransport. Blant disse gruppene er det også kunder som har behov for at transporten utøves med en fast sjåfør.

## 2. FFOs synspunkter

- FFO støtter utvalgets forslag om en plikt for alle innehavere av drosjeløyve til å være tilknyttet en drosjesentral.
- FFO støtter utvalgets forslag i § 9 e andre og tredje ledd at hver drosjesentral skal sørge for at en tilstrekkelig andel av drosjene som er knyttet til sentralen er utformet og/eller utstyrt for transport for personer med nedsatt funksjonsevne.
- FFO ber om at drosjetjenester skal være tilgjengelig.
- FFO ber om at utvalget i det videre arbeidet setter søkelys på opplæring og bevissthet blant drosjesjåfører.
- FFO ber om at utvalget i den endelige utredningen setter søkelys på god informasjon om tilrettelagte drosjetjenester.
- FFO ber om at utvalget vurderer økonomiske forhold knyttet til transport av personer med funksjonsnedsettelse.
- FFO ber drosjeutvalget involvere relevante interesseorganisasjoner i utformingen av retningslinjer og tiltak for å møte behovene til passasjerer med funksjonsnedsettelse.

## 3. FFOs vurderinger

Artikkel 9 i FN-konvensjonen for mennesker med nedsatt funksjonsevne (CRPD) sier at: «For at mennesker med nedsatt funksjonsevne skal få et selvstendig liv og kunne delta fullt ut på alle livets områder, skal partene treffe hensiktsmessige tiltak for å sikre at mennesker med nedsatt funksjonsevne på lik linje med andre får tilgang til det fysiske miljøet, til transport (....)»

Også bærekraftsmålene omhandler mennesker med funksjonsnedsettelse, i denne sammenheng spesielt målene 9 og 11, som omhandler industri, innovasjon og infrastruktur og bærekraftige byer og lokalsamfunn. Medlemslandene har vært tydelige på at funksjonshemmede og andre utsatte grupper skal løftes først.

Det finnes indikasjoner på at tilbudet til personer med funksjonsnedsettelse har blitt dårligere etter reguleringsendringen, både basert på spørreundersøkelser og intervju av ulike interesseorganisasjoner. Rullestolbrukere som er avhengig av å sitte i rullestol under transport har behov for spesialtilpassede drosjebiler. Tidligere kunne fylkeskommunene stille krav til sentralene om tilgang til rullestolkompatible kjøretøy. Dette kan fremdeles gjøres gjennom kontrakter, men ikke i enkeltturmarkedet, med mindre det utstedes eneretter med slike krav. For å sikre tilgang på drosjer for rullestolbrukere foreslår utvalget at drosjesentraler skal sørge for at en tilstrekkelig del av drosjene som er knyttet til sentralen er utstyrt for å transportere personer med behov for rullestol i samsvar med gjeldende regler og krav til universell utforming. Dersom sentralen ikke sørger for at dette tilbudet er tilstrekkelig, bør løyvemyndigheten pålegge retting. FFO støtter dette forslaget.

### Tilstrekkelig antall drosjer

Vi får en god del tilbakemeldinger om at det i mange kommuner er for få drosjer som kan transportere rullestolbrukere. Vi er derfor glade for at utvalget i § 9 e andre og tredje ledd foreslår at hver drosjesentral skal sørge for at en tilstrekkelig andel av drosjene som er knyttet til sentralen er utformet og/eller utstyrt for transport av personer med nedsatt funksjonsevne.

Sentralen får med det et selvstendig ansvar for å sørge for at sentralen har en viss andel rullestoltilpassede drosjer. I utgangspunktet må sentralen selv vurdere behovet for slike drosjer. Der det er flere sentraler kan det være hensiktsmessig at disse samarbeider om å oppfylle kravene om at rullestoltilpassede drosjer skal være tilgjengelige for bestilling. FFO ser frem til at utvalget vil komme nærmere tilbake til spørsmålet om tilbud til personer med nedsatt funksjonsevne i del II av utredningen.

### **Universell utforming av drosjetjenester**

Utvalgets forslag om å stille krav til universell utforming av drosjetjenester er et steg i riktig retning. Det er essensielt at drosjetjenester tilbyr universell utforming for å møte behovene til passasjerer med funksjonsnedsettelse. Dette inkluderer tilgang til drosjer som er utstyrt med ramper eller heiser for rullestolbrukere, og at drosjesjåfører er opplært i hvordan de skal assistere personer med ulike funksjonsnedsettelser. Drosjeutvalget bør derfor sette klare krav til tilgjengelighet og utstyr i drosjene. Tilgjengelighet er en grunnleggende rettighet for alle borgere, og det er avgjørende at drosjesektoren kan imøtekomme behovene til alle passasjerer.

### **Opplæring og bevissthet**

Drosjesjåførers opplæring og bevissthet er en nøkkelkomponent for å sikre en positiv opplevelse for alle passasjerer, men særlig passasjerer med funksjonsnedsettelse. Å forstå hvordan man best kan assistere og kommunisere med personer med ulike funksjonsnedsettelser er avgjørende for å skape et inkluderende miljø. Det er viktig at opplæringen ikke begrenses til tekniske ferdigheter, men også vektlegger holdningsendring og forståelse av forskjellige behov.

### **Informasjon om tilrettelagte drosjetjenester**

Utvalgets forslag om å forbedre informasjonstilgjengeligheten er positivt. Å tilby klare og lettfattelige opplysninger om tilrettelagte drosjetjenester vil hjelpe passasjerer med funksjonsnedsettelse å finne og benytte seg av tilgjengelige tjenester. Det er viktig at informasjonen er tilgjengelig gjennom forskjellige kanaler og plattformer for å sikre at den når ut til alle, uavhengig av funksjonsevne.

### **Økonomiske forhold**

Det er viktig at drosjetjenester ikke blir en urimelig økonomisk byrde for drosjenæringen og passasjerer med funksjonsnedsettelse. Drosjeutvalget bør vurdere tiltak som kan redusere kostnadene for tilrettelagte drosjetjenester, for eksempel subsidiering av slike turer eller etablering av spesifikke ordninger for funksjonshemmede passasjerer utover de ordningene som allerede finnes eller foreslå samordning av de ulike ordningene på en bedre måte. Dessuten kjenner vi til ulike tilfeller hvor transporten blir dyrere for rullestolbrukere med behov for kassebil. Slik urimelige forskjellbehandling må unngås.

### **Brukermedvirkning**

Utvalgets forslag om å inkludere interesseorganisasjoner i utformingen av tiltak er svært positivt, men som forventet. Brukermedvirkning er en kritisk faktor for å skape effektive og målrettede løsninger. Det er viktig å lytte til de erfaringene personer med funksjonsnedsettelse har, kartlegge behov og få tilbakemeldinger for å sikre at tiltakene er tilpasset deres virkelighet og utfordringer.

## 4. Avslutning

Samlet sett er Delutredning 1 fra drosjeutvalget et skritt i riktig retning for å imøtekomme behovene til personer med funksjonsnedsettelse og kroniske sykdommer i drosjesektoren. Det er avgjørende at tiltakene som foreslås, gjennomføres i praksis for å sikre en inkluderende og tilgjengelig drosjetjeneste for alle borgere, uavhengig av funksjonsevne.

Vi håper at FFOs innspill vil bidra til en styrking av drosjetjenester for funksjonshemmede, og at den endelige utredningen vil ta hensyn til de spesifikke behovene til denne viktige passasjergruppen. Det er avgjørende for samfunnet at drosjesektoren er inkluderende og tilgjengelig for alle borgere.

Med vennlig hilsen

### FUNKSJONSHEMMEDES FELLESORGANISASJON



Eva Buschmann  
Styreleder



Lilly Ann Elvestad  
generalsekretær